

Una 'road-movie'

S'ha estrenat ja l'òpera prima d'un nou director català, Antoni Martí. Ell mateix ens explica el perquè d'una «road-movie» a les carreteres del Principat.

Eduard Company i Fonts

Una nit a Casa Blanca és un títol amb clares connotacions cinematogràfiques, (ho has fet expressament, això?)

—Sí, ha estat una mena de joc de connotacions, que el títol portés un clar record... memoritzat. Quan nosaltres vam pensar en la pel·lícula, vam voler fer la història d'un viatge, potser perquè, com que ens movem molt, la carretera, doncs, ens interessa, i buscàvem un final entre utòpic i simbòlic pels protagonistes i, casualment, mirant un mapa de Catalunya, buscant la ruta que s'havia de fer, trobem que al Delta de l'Ebre hi ha un Casa Blanca, escrita, allà, en un mapa, i, ostres, ho esbrinem, hi anem i, aleshores, comencem a pensar que està molt bé, que aquest viatge acabi al Delta de l'Ebre, un gran riu, una gran zona, un gran horitzó, un lloc perfectament retratable com a final de la pel·lícula.

I, a més, aquesta ubicació és mítica, allà, i a sobre, el mot «Casablanca» és una paraula ja de la cultura contemporània, i ens va semblar completament lícit utilitzar-lo, malgrat que no té res més a veure dins del film amb la pel·lícula de Bogart que el principi, en què la noia, fent uns mots encreuats, troba l'enunciat que diu: «Indret del Delta de l'Ebre que recorda un tal Sam», però, a partir d'aquí, la resta no té res a veure ni cap mena de referència cinèfila amb la o les pel·lícules que porten per títol «Casablanca».

—Si et sembla, una síntesi breu de l'argument de la pel·lícula...

—Bé, es tracta d'un viatge que fa una noia d'uns vint-i-cinc anys, que ha acabat els estudis, que abans de plantejar-se el treball decideix fer un viatge per desenganxar-se de tot un món que no l'acaba de satisfer, i necessita anar a donar un volt. Fent els encreuats aquests, se li fica al cap que aquella podria ser la seva fita utòpica, l'ideal utòpic d'ítaca, i surt a la carretera, trencant amb els esquemes que te-

nia, tant en les relacions amb tios com en els elements que l'envolten, i tal. A la pel·lícula hi ha dos o tres petits flaixos que resumeixen una mica la manera de ser d'ella.

A la carretera es troba amb un noi, un noi força més jove que ella, que viatja perquè és a l'estiu i perquè l'ambient familiar, sobretot, l'ofega, però que no té cap mena d'ideal concret. El que sí que poseeix, i es va descobrint al llarg de la pel·lícula, és un món intern força interessant però embriona-

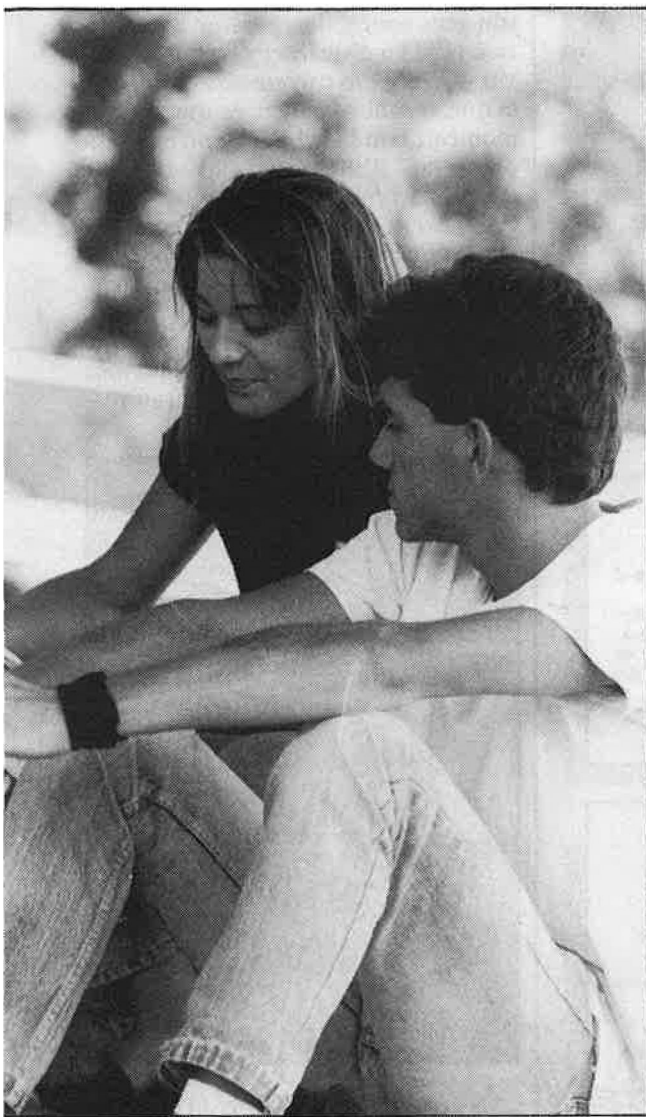
Dalt, Antoni Martí. Baix, un descans del rodatge.

ri; li falta l'aventura, li falta sortir de casa, no oblidem que són gent que viuen a una zona de ciutats mitjanes, no de la gran ciutat, i això fa que, en entrar-hi en contacte, es produeixen una sèrie de contradiccions entre ambdós i, alhora, una gran fascinació per part de la noia envers el noi, en descobrir aquest món intern d'una generació més jove que ella, per a comprendre la qual li falten una mica elements complementaris.

Això es va desenvolupant al llarg del

viatge, que dura aproximadament sis dies, i que, bé, aquest viatge acaba sent com una mena de metàfora sobre la vida. I, sobretot, el punt que es detecta al film és que tots dos acaben adquirint la lucidesa de saber aprofitar els petits moments de felicitat que dona la vida. I és que la felicitat és una mica això, tan efímera com un viatge, i és també el que recullen durant el viatge.

—Podriem dir-ne que és una road-movie clàssica?

Els joves protagonistes de «Casa Blanca

—Sí, totalment, perquè està rodada per sencer en escenaris naturals, tant interiors com exteriors, i no passa un minut o dos del film en què no hi hagi un nou desplaçament, és un constant desplaçament, i, sí, això la tipifica com una clàssica *road-movie*.

—*Il no va una mica en contra del caràcter català, que sempre ha estat més un poble sedentari i acollidor que no pas dedicat a l'aventura i al desplaçament?*

—Sí, bé, podríem dir que d'entrada, sí, ja que el poble català és un poble vell, amb molts anys d'història, i que més que zona de desplaçament ha estat zona de pas. Però jo diria que, d'altra banda, les generacions posteriors als seixanta estan fent aquest canvi.

Em penso que la joventut catalana cada vegada viatja més. I, sense voler fer una inspecció antropològica del poble català, crec que la pel·lícula reflecteix aquest esperit una mica itinerant de la

gent jove d'avui en dia, que marxa, què sé jo, des de Catmandú fins a Alaska.

—*Una mena de Josep Pla en cel·luloide...*

—Sí, exacte, <per què no? Potser perquè la pel·lícula ha nascut a l'Empordà i, vulguis que no, tens l'essència dels narradors, i aleshores en Pla, evidentment, va ser un gran home de viatges i un gran narrador, i bé, doncs mira, això no se m'havia acudit, i m'ho apunto perquè i, veus?, és una d'aquelles coses que surten, sense adonar-te, de l'essència...

Això lligaria amb la qüestió de què és el cinema català, que és l'essència, tot aquest cúmulo de coses. És una absorció de quantitat d'imatges que has vist al llarg de la teva vida i que després es reflecteixen al cinema i li donen el caràcter, la cultura que has mamat des del bressol, quasi biològicament.

—*De qualsevol manera, els anys vuitanta es caracteritzen per una cultura surixament urbana, i Vol dir això que la teva pel·lícula està passada de moda, que és anacrònica, o bé que plasma*

un nou canvi pròxim dins la dialèctica ciutat com a sedentarisme o carretera com a nomadisme? Per entendre'ns, lés una tirada enrere o una tirada endavant?

—Jo voldria entendre que és una tirada cap endavant, perquè, de fet, els nostres personatges miren el futur d'una manera descarada. El que passa és que no hem volgut jugar la carta —tot i que és molt lícit— de senyors de la ciutat que se'n volen anar, sinó que el nostre cas és la d'una gent que surt d'una petita ciutat, Girona, i que usa el viatge per adquirir més bagatge cultural, social... humà, en definitiva.

—*li no deu ser també que les pel·lícules de carretera, de viatges, donen molt més de si alhora de plantejar uns conflictes existencials?*

—Home, evidentment. És el que et deia abans, que el viatge és una petita metàfora de la vida; el que passa és que s'ha de saber explicar, i aquí rau el repete de la pel·lícula, fer una síntesi en la qual no expliquis massa coses ni po-

ques, trobar el terme mitjà. I la meua gran frisança d'aquests moments és veure com ho valora l'espectador, i sobretot l'espectador jove, que, des del meu punt de vista, crec que podria sentir-se, en bona part, identificat amb aquests personatges.

—*I el viatge, icom a fugida o com a recerca?*

—Comença sent com a fugida, però penso que a mesura que el viatge avança es torna una recerca, sobretot d'ells mateixos. El nano mica a mica es va obrint, va demostrant que té un món tancat fruit doncs de l'edat, de ser un personatge solitari, però alhora molt més reflexiu que ella; la noia és més irreflexiva, però molt més vital i també contradictòria... Però, a mesura que transcorre el trajecte, es van fent més lúcids, i el final és susceptible, crec, de presentar moltes lectures i, en el fons, possiblement positivistes.

—*I Té un «happy end»? i Drama o comèdia?*

—A mi, se'm fa difícilment qualificable. Drama, no. Comèdia, tampoc. Resumir un fet complex en una paraula no crec que sigui adient. Quant al final, no sé que dir-te.

Per a mi, el final és, senzillament, lògic. I hi vam estar d'acord tant el guionista, com jo, com els dos actors; en vam debatre dos o tres, de finals, i vam acordar per unanimitat aquest, ja que és totalment obert a la vessant positiva de les relacions humanes, tot i que per res no fem cap classe de dogmatisme.

—*I Quina és la teva «road-movie» preferida?*

—Ah, he, és perillós, això. M'agradaria dir-ne alguna d'aquestes que no

NOVETATS EN LLIBRES

COL·LECCIÓ PRIMERES PLANES

10 volums

És un material per a l'aprenentatge de la lecto-escritura que presenta les grafies d'una manera progressiva en forma d'història.

EDITORIAL EUMO-BULLENT

ART I CIÈNCIA

(2a edició)
Lluís Racionero i Grau

La dialèctica de la creativitat. Dues accions de l'home en la cara i la creu de la mateixa dimensió. Història. Crítica. Prospectiva.

EDITORIAL LAIA

EL PENSAMENT PERIODÍSTIC A CATALUNYA

Josep Maria Casasús
Premi Carles Rahola d'assaig 1986
Biblioteca de Cultura Catalana, 65

Assaig sobre l'evolució de les idees teòriques i professionals en matèria de periodisme.

Curial Edicions Catalanes, SA

wmmmmmmrnMimmm

FER L'INDI

A. Garrigós, T. Puig, D. Roselló i altres
Col·lecció «Esplai Pleniluni», 11, 176 pàgs.

Recursos per preparar unes colònies d'estiu. Un centre d'interès tradicional adaptat a les necessitats dels nostres nois.

EDICIONS PLENILUNI

H W H CUQUET

Quadern de vacances, 1
Manoli Chulvi, Teresa Huerta i Ximmo Urena

GREGAL LLIBRES

^mrnmnmnmnmw

DICCIONARI JURÍDIC CATALÀ

Un volum de 14x21, 480 pàgines.

De venda a llibreries.
«Els diccionaris de l'Enciclopèdia».

ENCICLOPÈDIA CATALANA

AMO DEL MÓN

Jules Verne
Col·lecció A la lluna de València-2

Una estranya erupció volcànica, enginyers mecànics que evolucionen a velocitats impensables... i un inventor foll a qui Strock ha de detenir per a tranquil·litzar dels habitants del planeta.

EDICIONS BROMERA

EL GRAN AMIC GEGANT

Roald Dahl
El Petit Esparver, 24
Il·lustracions de Quentin Blake

Les aventures d'una nena, Sofia, i el seu amic, el gran gegant.

EDICIONS DE LA MAGRANA

DIGUES ADÉU AL DEMÀ

Horace McCoy
Seleccions de la Cua de Palla, 68, 288 pàgs.

Un fora de la llei que oblida que la violència institucionalitzada, la corrupció i la injustícia exercides des del poder són infinitament superiors a les que pugui utilitzar un simple individu.

EDICIONS 62

EL PACTE DE FORMENTERA

Ignasi Riera
Col·lecció L'odissea, núm. 21

Un estiu plàcid a Formentera i una tardor conflictiva al Baix Llobregat: la Colla dels Cinc contra els abocadors químics.

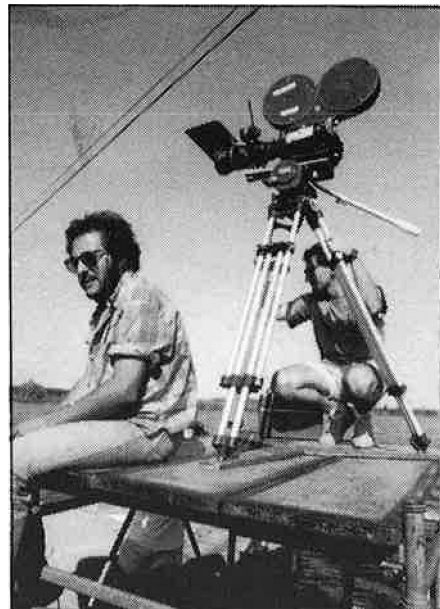
EDITORIAL EMPÚRIES

~mmsmmmmmmmm

són gens conegudes, però no em sortiran. N'hi ha diverses. Potser, *París Texas* o *Dos en la carretera*. Però el que sí que et vull remarcar és que en cap moment, fent la pel·lícula, no ens hem plantejat d'incloure cap element d'aquests films.

—i No et fa por que el que tu m'expliques ara la gent no ho compregui en les imatges?

—Home, aquesta por sempre hi és, perquè serà la primera vegada que m'enfronti al públic, encara que, més que por, el que em fa és un gran respecte. ...

—i Què passarà si la pel·lícula és un èxit i què passarà si és un fracàs?

—Ah, molt bé... El que passa és que parlar en aquests termes és molt relatiu. Pensa que igual és un fracàs comercial, que només dues-centes persones la veuen, però totes en surten satisfetes. Crec que, llavors, tot i el fracàs comercial, em podria sentir perfectament orgullós del que he fet. Ara, sent realista, potser la nostra pel·lícula no serà un èxit d'aquells en majúscules, però que pot tenir una bona, bona, bona acceptació popular.

—El treball amb els actors, iha estat difícil? El noi no havia tingut cap experiència en llarg-metratges...

—No, gens. Jo diria que he tingut molta sort. I per dues qüestions: l'una, perquè el fet de treballar en vídeo ens ha permès dibuixar molt bé els personatges abans de rodar, i, quan rodes a la carretera, com que és car, no pots estar per hòsties; i, quant al noi, hem tingut sort, perquè evidentment que era un nano inexpert, però s'interpretava, en certa forma, a ell mateix, i no ha mostrat cap prejudici davant de la càmera, i això és molt important. •

LLIBRERIA
TRES I QUATRE

Pérez Bayer, 11. Tel. 352 91 10. 46002'València